

UNITAT 2

ALGUNS CONCEPTES GENERALS BÀSICS I PROPIETAT INTEL·LECTUAL

CONTINGUTS

1. Conceptes clau de propietat intel·lectual i drets d'autor en l'ús de recursos multimèdia.
2. Fonts i recursos per a la creació de presentacions: repositoris d'imatges, vídeos i altres materials lliures.
3. Codi embegut: què és i com aplicar-lo en les presentacions.

OBJECTIUS

1. Comprendre els conceptes clau de la propietat intel·lectual i els drets d'autor, i com aquests s'apliquen en l'ús de recursos multimèdia.
2. Aprendre què és el codi embegut i com aplicar-lo en les presentacions per enriquir el contingut.

Autor: Juan Moreno García

Data d'elaboració: Octubre 2024

Aquesta obra es difon mitjançant la llicència [Creative Commons Reconocimiento-NoComercial-CompartirIgual 4.0 Internacional License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Nota. Part del contingut d'aquesta unitat ha estat extret o adaptat del material elaborat per al curs Introducció al Disseny de Materials Multimèdia, impartit a través de l'EBAP. Autor: Juan Moreno García (maig de 2023).

INTRODUCCIÓ

Aquesta unitat introdueix conceptes bàsics de propietat intel·lectual i drets d'autor aplicats a l'elaboració de presentacions visuals amb recursos multimèdia. També es presenten alguns repositoris de recursos lliures i com utilitzar el codi embegut per millorar l'atractiu i l'efectivitat de les presentacions.

CONCEPTES CLAU DE PROPIETAT INTEL·LECTUAL I DRETS D'AUTOR EN L'ÚS DE RECURSOS MULTIMÈDIA

Hi ha diversos tipus de llicències que es poden utilitzar per compartir i distribuir contingut protegit per drets d'autor. Aquí en destaquem alguns dels més comuns:

- **Llicències de drets d'autor tradicionals o Copyright:** Aquestes llicències són les que s'utilitzen de forma més freqüent i són les que la majoria de la gent associa amb els drets d'autor. Aquestes llicències donen al titular dels drets d'autor el control exclusiu sobre la reproducció, la distribució i la venda de l'obra. Qualsevol utilització de l'obra que no estigui expressament autoritzada per part del titular dels drets d'autor constitueix una infracció.
- **Llicències Creative Commons o Copyleft:** Aquestes llicències són una alternativa als drets d'autor tradicionals i permeten als creadors d'obres concedir permisos específics per a l'ús de les seves obres. Això significa que el creador pot concedir permisos per compartir, distribuir i modificar la seva obra, sempre que es respectin certes condicions especificades en la llicència.
- **Domini públic:** Els continguts que són de domini públic no estan protegits per drets d'autor i poden ser utilitzats lliurement per qualsevol persona, sense necessitat de permís o llicència. Això inclou obres que han arribat al final del seu període de protecció per drets d'autor i obres que han estat creades pel govern o altres entitats que no poden tenir drets d'autor.

És important tenir en compte que les llicències poden variar segons la zona geogràfica i el tipus de contingut, i és important revisar les condicions de la llicència abans de fer servir qualsevol contingut protegit per drets d'autor.

Explicació de les llicències Creative Commons:

Les llicències Creative Commons (CC) són un conjunt de llicències que permeten als titulars de drets d'autor concedir permisos específics per compartir, distribuir i modificar les seves obres. Les llicències CC es basen en el sistema de drets d'autor

tradicional, però proporcionen un marc legal que fomenta la creació, la distribució i la reutilització d'obres.

Hi ha diverses versions de les llicències CC, que varien en termes de les condicions que estableixen per a l'ús de l'obra. Les condicions que es poden incloure en una llicència CC són les següents:

- Atribució (BY): Aquesta condició requereix que el titular dels drets d'autor sigui citat com a autor de l'obra original.
- No comercial (NC): Aquesta condició restringeix l'ús de l'obra amb finalitats comercials.
- Sense obres derivades (ND): Aquesta condició impedeix que es creïn obres derivades de l'original.
- Compartir igual (SA): Aquesta condició requereix que les obres derivades s'hagin de compartir sota la mateixa llicència que l'obra original.

Per exemple, una obra amb una llicència CC BY-NC-SA requereix que el titular dels drets d'autor sigui citat com a autor de l'obra original, que no es pugui fer servir amb finalitats comercials i que les obres derivades s'hagin de compartir sota la mateixa llicència.

Figura 1. Tipus de llicències CC a partir de la combinació de les condicions

	Llicència Creative Commons (CC) Reconeixement (by) Es permet qualsevol explotació de l'obra, incloent-hi una finalitat comercial, així com la creació d'obres derivades, la distribució de les quals també està permesa sense cap restricció.
	Llicència CC Reconeixement - NoComercial (by-nc) Es permet la generació d'obres derivades sempre que no se'n faci un ús comercial. Tampoc es pot utilitzar l'obra original amb finalitats comercials.
	Llicència CC Reconeixement - NoComercial - CompartirIgual (by-nc-sa) No es permet un ús comercial de l'obra original ni de les possibles obres derivades, la distribució de les quals s'ha de fer amb una llicència igual a la que regula l'obra original.
	Llicència CC Reconeixement - NoComercial - SenseObraDerivada (by-nc-nd) No es permet un ús comercial de l'obra original ni la generació d'obres derivades.
	Llicència CC Reconeixement - CompartirIgual (by-sa) Es permet l'ús comercial de l'obra i de les possibles obres derivades, la distribució de les quals s'ha de fer amb una llicència igual a la que regula l'obra original.
	Llicència CC Reconeixement - SenseObraDerivada (by-nd) Es permet l'ús comercial de l'obra però no la generació d'obres derivades.

Les llicències CC són una opció popular per als creadors de contingut que volen compartir el seu treball amb altres persones, mentre mantenen el control sobre l'ús de l'obra. Les llicències CC també ajuden a fomentar la col·laboració i la creativitat, ja que permeten que altres persones puguin utilitzar, modificar i distribuir obres existents de forma legal i senzilla.

Com configurar una llicència CC

Des de la pàgina web de Creative Commons es pot elegir fàcilment el tipus de llicència que volem per al nostre material, simplement responent a dues preguntes:

- Voleu permetre que es comparteixin les adaptacions de la vostra obra?
- Voleu permetre usos comercials de la vostra obra?

Figura 2. Selecció de tipus de llicència

Característiques de la llicència

Les seleccions en aquest quadre actualitzaran la resta de quadres de la pàgina.

Voleu permetre que es comparteixin les adaptacions de la vostra obra?

☐ Sí ☐ No ☒ Sí, mentre tothom la comparteixi de la mateixa manera.

Voleu permetre usos comercials de la vostra obra?

☐ Sí ☒ No

Llicència escollida

Reconeixement-NoComercial-CompartirIgual 4.0 Internacional

CC BY-NC-SA

Aquesta no és una llicència de Cultura Lliure.

Accés a la web per configurar una llicència CC:

<https://creativecommons.org/choose/?lang=ca>

FONTS I RECURSOS PER A LA CREACIÓ DE PRESENTACIONS: REPOSITORIS D'IMATGES, VÍDEOS I ALTRES MATERIALS LLIURES

Un repositori o banc de recursos digitals és una col·lecció de recursos digitals disponibles en línia per al seu ús i reutilització per part de la comunitat. Aquests recursos poden incloure imatges, vídeos, àudio, textos, animacions, presentacions i altres materials digitals. Els repositoris solen estar organitzats per temes i categoritzats per tipus de contingut per fer-ne més fàcil la cerca i la trobada. Això fa que els repositoris siguin una font valuosa d'informació per a estudiants, professionals i el públic en general.

A mode d'exemple es comparteix una llista dels principals bancs de recursos digitals que pots utilitzar en els teus projectes:

Bancs d'imatges:

- Unsplash: Una gran col·lecció d'imatges d'alta qualitat, moltes d'elles amb llicència Creative Commons Zero (CC0). <https://unsplash.com/>
- Pexels: Banc d'imatges i vídeos d'alta qualitat i totalment gratuïts. <https://www.pexels.com/>
- Pixabay: Altra opció popular per buscar i descarregar imatges d'alta resolució. Pixabay també ofereix il·lustracions vectorials i vídeos d'arxiu. <https://pixabay.com/>
- Freepik: A Freepik trobaràs milions de recursos gràfics gratuïts, vectors, PSD, fotos i icones. <https://www.freepik.com/>
- Flickr: és un banc d'imatges i vídeos que també funciona com a xarxa social per als amants de la fotografia. Ofereix la possibilitat de buscar imatges amb llicències Creative Commons i altres opcions de llicència. <https://www.flickr.com/>

Repositoris d'àudio:

- Free Music Archive: Una gran biblioteca de música d'alta qualitat i gratuïta, amb opcions de cerca per gènere, artista i etiquetes. <https://freemusicarchive.org/>
- YouTube Audio Library: Biblioteca de música i efectes de so gratuïts per a ús en vídeos de YouTube, amb una àmplia varietat de gèneres i estils. <https://www.youtube.com/audiolibrary/music>

- SoundCloud: Una de les plataformes més populars per compartir i descobrir música nova, SoundCloud també ofereix una gran quantitat de pistes i efectes de so gratuïts. <https://soundcloud.com/>

Vídeo:

- Coverr: Col·lecció de vídeos gratuïts i d'alta qualitat per a ús en projectes personals o comercials. <https://coverr.co/>
- Pexels Videos: Una gran selecció de vídeos d'alta qualitat, tots disponibles de forma gratuïta per descarregar i utilitzar. <https://www.pexels.com/videos/>
- Vimeo Stock: Biblioteca de vídeos d'alta qualitat i estil cinematogràfic, amb una varietat de categories per triar. <https://vimeo.com/stock>

És important tenir en compte les llicències i termes d'ús de cada banc de recursos digitals per assegurar-se que es compleixen els requisits d'atribució i altres termes específics.

CODI EMBEGUT: QUÈ ÉS I COM APLICAR-LO EN LES PRESENTACIONS

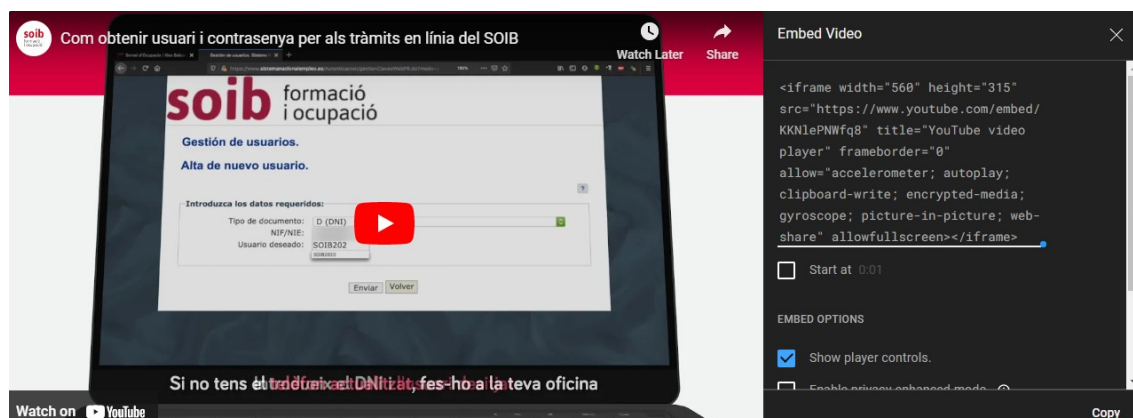
El codi embegut (o codi incrustat) és una tècnica utilitzada en el disseny de materials multimèdia que permet incrustar contingut d'una altra font o plataforma en una pàgina web, aplicació o altre tipus de material multimèdia.

Per exemple, un vídeo de YouTube pot ser incrustat en una pàgina web utilitzant el codi embegut proporcionat per YouTube. Això significa que el vídeo apareixerà directament a la pàgina web sense necessitat de redirigir els usuaris a la plataforma de YouTube. Aquesta tècnica també es pot utilitzar per incrustar contingut d'altres plataformes, com ara Vimeo, SoundCloud o Twitter.

Per incrustar contingut utilitzant codi embegut, es necessita accedir al codi proporcionat per la plataforma d'origen i afegir-lo a la pàgina web o altre material multimèdia en la ubicació desitjada. El codi embegut sol ser proporcionat per la plataforma d'origen i sol ser una línia o un bloc de codi HTML que es pot afegir a la pàgina web o al material multimèdia.

Figura 3. Captura de pantalla de YouTube on es pot obtenir el codi d'un vídeo del SOIB

Per exemple amb el següent codi, es podria incloure el vídeo que es mostra a la figura 1, a un material multimèdia.

```
<iframe width="560" height="315" src="https://www.youtube.com/embed/KKNlePNWfq8" title="YouTube video player" frameborder="0" allow="accelerometer; autoplay; clipboard-write; encrypted-media; gyroscope; picture-in-picture; web-share" allowfullscreen></iframe>
```

L'ús de codi embegut té molts avantatges. Per exemple, **permet als dissenyadors web i multimèdia afegir contingut d'altres plataformes amb facilitat i rapidesa**, sense necessitat de crear contingut nou. Això també significa que els usuaris poden accedir al contingut directament a la pàgina web o al material multimèdia sense necessitat de redirigir-los a una altra plataforma. També pot millorar l'experiència de l'usuari ja que els usuaris no hauran de sortir del lloc web o de l'aplicació per accedir al contingut.